

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

НАКАЗ

11.07.2018 № 172

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
16 липня 2018 р.
за № 825/32277

**Про затвердження Порядку проведення сертифікації
енергетичної ефективності та форми енергетичного
сертифіката**

Відповідно до частини восьмої статті 7 Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок проведення сертифікації енергетичної ефективності;

Форму енергетичного сертифіката.

2. Департаменту з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку (О. Рябова) разом з Юридичним департаментом (О. Чепелюк) подати цей наказ в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Л. Парцхаладзе.

**Віце-прем'єр-міністр України -
Міністр регіонального
розвитку, будівництва
та житлово-комунального
господарства України**

Г. Зубко

ПОГОДЖЕНО:

Голова Державного агентства
з енергоефективності та енергозбереження України

С. Савчук

Заступник Міністра екології та природних ресурсів України Голова Державної регуляторної служби України	В.М. Вакараш К. Ляпіна
	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 11 липня 2018 року № 172
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 липня 2018 р. за № 825/32277

ПОРЯДОК

проведення сертифікації енергетичної ефективності

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм проведення сертифікації енергетичної ефективності та встановлює вимоги до:

процедури збору та обробки інформації про фактичні або проектні характеристики огорожувальних конструкцій та інженерних систем;

оцінки відповідності розрахункового рівня енергетичної ефективності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності;

розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня енергетичної ефективності.

2. Терміни, що використовуються у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

виявлення фактичного стану будівлі - процес оцінки конструктивних параметрів огорожувальних конструкцій (теплоізоляційної оболонки) будівлі та її інженерних систем сертифікованими фахівцями з наступним використанням отриманих результатів при встановленні та оцінюванні показників енергетичної ефективності;

еталонна будівля - будівля, яка відображає типову геометрію та системи будівлі, типові енергетичні характеристики огорожувальних конструкцій (теплоізоляційної оболонки), інженерних систем будівлі, типову функціональність та типову структуру витрат з урахуванням характерних кліматичних умов та географічного розташування.

Інші терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у значеннях, визначених у Законах України [«Про енергетичну ефективність будівель»](#), [«Про регулювання містобудівної діяльності»](#), [«Про житлово-комунальні послуги»](#), інших нормативно-правових та нормативних актах.

II. Порядок збору інформації, необхідної для розрахунків показників енергетичної ефективності будівель

1. Інформація, яка необхідна для розрахунків показників енергетичної ефективності будівель, встановлюється на підставі проектної документації на будівлю згідно з вимогами ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» (далі - ДБН А.2.2-3). У випадку відсутності проектної документації відповідні дані визначаються за результатами виявлення фактичного стану будівлі.

2. Інформацією, необхідною для розрахунків показників енергетичної ефективності будівель, є:

- 1) місцеві кліматичні умови;
- 2) функціональне призначення, архітектурно-планувальне та конструктивне рішення будівлі (характеристики стінових огороджувальних конструкцій, конструкцій покриття, конструкцій перекриття, світлопрозорих огороджувальних конструкцій, зовнішніх дверей);
- 3) геометричні параметри будівлі та визначені фактичні значення (загальна площа і площа за сторонами світу відповідних зовнішніх огороджувальних конструкцій будинку, їх товщина, кондиціонована (опалювана) площа, кондиціонований (опалюваний) об'єм, об'єм, призначений для вентиляції, середня висота приміщення);
- 4) нормативні санітарні та мікрокліматичні умови приміщень будівлі;
- 5) наявність приміщень з різним функціональним призначенням у складі будівлі, фактичні значення кондиціонованої площі, кондиціонованого об'єму та об'єму для вентиляції таких приміщень;
- 6) конструктивні особливості та геометричні параметри світлопрозорих огороджувальних конструкцій, матеріал плетіння, тип скління, наявність сонцезахисних пристроїв, значення розрахункової теплопровідності;
- 7) показники приведеного опору теплопередачі непрозорих та світлопрозорих огороджувальних конструкцій;
- 8) розрахункове значення усередненої за часом витрати повітря для будівлі або її кондиціонованих зон;
- 9) внутрішні теплонадходження;
- 10) сонячні теплонадходження;
- 11) дані щодо інженерних систем будівлі:
інформація про встановлені в будівлі засоби обліку споживання теплової та електричної енергії, використання газу або інших джерел енергії;

інформація щодо використання відновлюваних джерел енергії чи способів рекуперації тепла, пасивних сонячних систем та систем захисту від сонця або застосування когенерації з установленими характеристиками та об'ємів застосування і показників корисної дії;

12) для систем опалення:

вид системи опалення (гідравлічна, електрична, повітряна);

гідравлічне налагодження системи (двотрубна, однотрубна, однотрубна з постійним гідравлічним режимом, однотрубна із змінним гідравлічним режимом);

тип регулювання температури повітря приміщення, температурний напір;

специфічні тепловтрати через зовнішні огороження, специфічні тепловтрати через прилеглі до опалювальних панелей поверхні;

тип системи опалення (підлогова, стінова, стельова);

електроопалення (пряме, акумуляційне, акумуляційне з регулюванням) конфігурація повітряного опалення;

технічні параметри системи розподілення (ізоляція трубопроводів, запірно-регулювальна арматура, тип регулювання та рівень регулювання насоса);

параметри генерації та вид енергоносія (природний газ, мазут, вугілля, дерев'яні пелети, дерев'яна щепа);

13) для систем охолодження:

тип вентилятора;

тип компресора;

холодоагент;

наявність системи попереднього охолодження;

наявність доводчиків;

клас системи управління;

14) для систем постачання гарячої води:

тип системи (без циркуляційного контуру, зі статично збалансованими циркуляційними стояками, з автоматично збалансованими за температурою води циркуляційними стояками);

технічні параметри розподілення (кількість секцій, довжина трубопроводу, лінійний коефіцієнт теплопередачі трубопроводів, середня температура гарячої води у секції трубопроводу);

місячний або річний період користування, кількість робочих циклів на день, період циркуляції, водорозбір;

15) для систем вентиляції:

вид механічної вентиляції (збалансована, децентралізована, інша);

питома потужність вентиляторів;

наявність систем осушення, зволоження повітря, нічного охолодження, рекуперації тепла;

16) для систем освітлення:

кількість ламп, їх тип та потужність;

питома потужність встановленого штучного освітлення в будівлі;

17) нормативний строк експлуатації огорожувальних конструкцій та елементів;

18) енергетичний баланс будівлі.

3. Визначення інформації, необхідної для розрахунків показників енергетичної ефективності будівель, та проведення її аналізу:

дані щодо площі зовнішніх огорожувальних конструкцій визначаються за внутрішніми розмірами відповідно до наявної проектною документації. У разі її відсутності площа зовнішніх огорожувальних конструкцій визначається за обмірами будинку;

загальна площа зовнішніх стін (з урахуванням віконних і дерев'яних прорізів) визначається як добуток периметра зовнішніх стін за внутрішньою поверхнею на внутрішню висоту будинку, що вимірюється від поверхні підлоги першого поверху до поверхні стелі останнього поверху з урахуванням площі віконних і дверних укосів від внутрішньої поверхні стіни до внутрішньої поверхні віконного або дверного блока. Сумарна площа вікон визначається за розмірами прорізів у світлі. Площа зовнішніх стін (непрозорої частини) визначається як різниця загальної площі зовнішніх стін та площі вікон і зовнішніх дверей;

площа горизонтальних зовнішніх огорожувальних конструкцій (покриття, горищного й цокольного перекриття) визначається як площа поверху будинку (у межах внутрішніх поверхонь зовнішніх стін). У разі похилих поверхонь стелі останнього поверху площа покриття, горищного перекриття визначається як площа внутрішньої поверхні стелі;

дані щодо опалюваної площі визначаються відповідно до наявної проектною документації. У разі її відсутності опалювана площа визначається як площа поверхів (у тому числі мансардного, опалюваного цокольного й підвального) будинку, яка вимірюється в межах внутрішніх поверхонь зовнішніх стін, включаючи площу, що займають перегородки й внутрішні стіни. В опалювану площу включаються опалювані сходові клітки, ліфтові та інші шахти з урахуванням їх площі на рівні кожного поверху. В опалювану площу будинку не включаються площі теплих горищ і техпідпілля, неопалюваних технічних поверхів, підвалу (підпілля), холодних неопалюваних веранд, сходових клітин, а також холодного горища або його частини, не зайнятої під мансарду. При визначенні площі мансардного приміщення житлового будинку враховують площу цього приміщення з висотою похилої стелі не менше 1,5 м при нахилі 30 град. до горизонту; 1,1 м при 45 град.; 0,5 м при 60 град. і більше. Площу приміщення з меншою висотою враховують у загальній площі з коефіцієнтом 0,7;

дані щодо опалюваного об'єму визначаються відповідно до наявної проектної документації. У разі її відсутності опалюваний об'єм визначається як добуток опалюваної площі поверху на внутрішню висоту, що вимірюється від поверхні підлоги першого поверху до поверхні стелі останнього поверху. У разі складних форм внутрішнього об'єму будинку опалюваний об'єм визначається як об'єм простору, що обмежений внутрішніми поверхнями зовнішніх огорожувальних конструкцій (стін, покриття або горищного перекриття, цокольного перекриття). Для підземних автостоянок опалюваний об'єм обмежується перекриттям над автостоянкою;

при визначенні параметрів складових елементів огорожувальних конструкцій (теплоізоляційної оболонки) будівлі для термічно однорідних огорожувальних конструкцій і термічно неоднорідних огорожувальних конструкцій визначають кількість шарів матеріалу, у тому числі його тип, модифікацію, густину та вологість;

вологісні умови експлуатації матеріалу в огорожувальних конструкціях визначаються відповідно до додатка В ДБН В.2.6-31 «Теплова ізоляція будівель» (далі - ДБН В.2.6-31);

показники приведеного опору теплопередачі огорожувальних конструкцій визначаються відповідно до розділу 5 ДСТУ Б В.2.6-189:2013 «Методи вибору теплоізоляційного матеріалу для утеплення будинків» (далі - ДСТУ Б В.2.6-189) - для непрозорих огорожувальних конструкцій та відповідно до вимог розділів 5, 6, додатків А, В, С, D, E, F, G ДСТУ Б EN ISO 10077-1:2016 «Теплотехнічні властивості вікон, дверей і жалюзі. Розрахунок коефіцієнта теплопередачі. Частина 1. Загальні умови» (далі - ДСТУ Б EN ISO 10077-1) - для світлопрозорих огорожувальних конструкцій;

для віконних конструкцій будівель, які мають коефіцієнт скління фасаду не більше 0,2 і при цьому відносна кількість змінених у процесі експлуатації будівлі віконних конструкцій не перевищує 50 %, приведений опір теплопередачі може прийматися однаковим для всіх віконних конструкцій;

при визначенні розрахункового значення усередненої за часом витрати повітря для будівлі або її кондиціонованих зон за відсутності проектних даних у необхідному обсязі значення усередненої за часом витрати повітря встановлюються за нормативними вимогами до кратності повітрообміну, що діяли на час їх проектування, або розраховуються згідно з пунктами 5.6 та 5.7 розділу 5 ДСТУ-Н Б А.2.2-5:2007 «Настанова з розроблення та складання енергетичного паспорта будинків при новому будівництві та реконструкції» (далі - ДСТУ-Н Б А.2.2-5);

внутрішні теплонадходження будівлі визначаються згідно з розділом 10 ДСТУ Б А.2.2-12:2015 «Енергетична ефективність будівель. Метод розрахунку енергоспоживання при опаленні, охолодженні, освітленні та гарячому водопостачанні» (далі - ДСТУ Б А.2.2-12);

сонячні теплонадходження будівлі визначаються згідно з розділом 11 ДСТУ Б А.2.2-12;

місцеві кліматичні умови визначаються згідно з розділами 5, 6 та 9 ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних

впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія» (далі - ДСТУ-Н Б В.1.1-27), додатком А ДСТУ Б А.2.2-12;

нормативні санітарні та мікрокліматичні умови приміщень будівлі визначаються відповідно до вимог нормативних актів залежно від функціонального призначення будівлі. Допускається визначати розрахункові показники мікроклімату та критерії локального теплового комфорту згідно з розділами 5-7 та додатками А, В, F, G ДСТУ Б EN 15251:2011 «Розрахункові параметри мікроклімату приміщень для проектування та оцінки енергетичних характеристик будівель по відношенню до якості повітря, теплового комфорту, освітлення та акустики (EN 15251:2007, IDT)» (далі - ДСТУ Б EN 15251), розділами 5-8 та додатком А ДСТУ Б EN ISO 13790:2011 «Енергоефективність будинків. Розрахунок енергоспоживання на опалення та охолодження» (EN ISO 13790:2008, IDT) (далі - ДСТУ Б EN ISO 13790), розділом 13 ДСТУ Б А.2.2-12;

нормативний строк експлуатації огорожувальних конструкцій та елементів встановлюється відповідно до вимог підрозділу 4.19 розділу 4 ДБН В.2.6-31, підрозділу 6.10 розділу 6 ДБН В.2.6-33:2008 «Конструкції будинків і споруд. Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування, улаштування та експлуатації» (далі - ДБН В.2.6-33) та пункту 4.6 розділу 4 ДСТУ Б В.2.6-189. Нормативний строк експлуатації інженерних систем встановлюється відповідно до технічної документації залежно від їх виду та типу;

енергетичний баланс будівлі складається відповідно до підрозділу 5.1 розділу 5 ДСТУ Б А.2.2-12;

функціональне призначення, архітектурно-планувальне та конструктивне рішення будівлі визначають згідно з проектною документацією чи документацією, складеною за результатами технічної інвентаризації, або паспортом об'єкта, який складається відповідно до вимог [Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 року № 257;

при складанні енергетичного балансу будівлі використовуються геометричні, теплотехнічні дані огорожувальних конструкцій та їх елементів з урахуванням розташування та орієнтації огорожувальних конструкцій, енергетичні характеристики інженерних систем, що визначені відповідно до проектної документації чи паспорта об'єкта або при з'ясуванні фактичного стану будівлі;

використання відновлюваних джерел енергії, пасивних сонячних систем та систем захисту від сонця, а також енергії, виробленої шляхом когенерації, їх вплив на показники енергоефективності будівель враховуються згідно з розділами 14-15 ДСТУ Б А.2.2-12, розділами 11-14 та додатком Е ДСТУ Б EN ISO 13790, додатком G ДСТУ Б EN 15603:2013 «Енергетична ефективність будівель. Загальне енергоспоживання та проведення енергетичної оцінки» (EN 15603:2008, IDT) (далі - ДСТУ Б EN 15603).

III. Порядок обробки інформації, необхідної для розрахунків показників енергетичної ефективності будівель, та оцінки відповідності розрахункового рівня енергетичної ефективності будівель

1. За результатами збору інформації відповідно до [розділу II](#) цього Порядку розраховується енергетична ефективність будівель відповідно до вимог [статті 5](#) Закону України «Про енергетичну ефективність будівель».

2. Для будівель, що експлуатуються, за результатами технічних обстежень складається розрахункова модель для оцінки енергоспоживання будівлею при розрахунку показів енергетичної ефективності будівлі. Отримані результати розрахунку енергоспоживання будівлею порівнюються з фактичним споживанням за показаннями засобу обліку та проводиться процедура перевірки розрахункової моделі будівлі. Проведення перевірки здійснюється відповідно до вимог розділу 9 ДСТУ Б EN 15603.

3. Для будівель, в яких відсутні засоби обліку, а також для нових об'єктів будівництва перевірка розрахункової моделі будівлі на основі даних засобів обліку еталонної будівлі не проводиться.

IV. Оцінка відповідності розрахункового рівня енергетичної ефективності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності та розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня енергетичної ефективності

1. Отримані результати розрахунку показників енергетичної ефективності будівель, показників теплотехнічних характеристик огорожувальних конструкцій, показників енергетичної ефективності інженерних систем порівнюють з мінімальними вимогами до енергетичної ефективності будівель відповідно до [статті 6](#) Закону України «Про енергетичну ефективність будівель», вимогами ДБН В.2.6-31, ДБН В.2.6-33 до теплотехнічних характеристик огорожувальних конструкцій та вимогами до енергетичної ефективності інженерних систем (у тому числі обладнання) будівель. За результатами порівняння пропонуються рекомендації з підвищення енергоефективності будівлі, що наводяться в енергетичному сертифікаті будівлі, для забезпечення дотримання мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівель.

2. Забезпечення вищого класу енергоефективності розглядається у рекомендаціях з підвищення енергоефективності будівлі за згоди замовника сертифікації.

3. Рекомендації розробляються на підставі визначеної структури енерговитрат будівлі і залежно від значень складових встановлюються пріоритетні заходи із скорочення таких енерговитрат.

4. Обсяг та перелік енергозберігаючих заходів визначаються на підставі виду енергії, яку використовують інженерні системи будівлі, що є комбінацією всіх доставлених енергоносіїв та відновлюваної енергії, що виробляється на території будівлі.

5. Рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності будівель повинні враховувати місцеві кліматичні умови та бути технічно й економічно обґрунтованими.

6. Рекомендації щодо енергозбереження складаються за вартістю заходів:

1) безвитратні заходи: закупівля палива з більш дешевого джерела; ощадливе використання наявних ресурсів, зокрема корекція заданої температури та графіків у системі автоматичного контролю за вимкненням освітлення та зачиненням дверей;

2) низьковитратні заходи: навчання персоналу або поліпшення процедур експлуатації та обслуговування; контроль та оперативне планування; модернізація або доповнення системи автоматичного контролю;

3) високовитратні заходи: заміна або модернізація більшості енергетичних установок та інженерних систем; встановлення комплексних систем керування; утилізація теплової енергії; утеплення огорожувальних конструкцій; впровадження джерел відновлюваної енергії або встановлення когенераційних чи тригенераційних установок.

7. Опис рекомендацій з енергозбереження здійснюється відповідно до таких характеристик:

1) стислий опис існуючої ситуації: опис наявних проблем, які будуть розв'язані після виконання запропонованого заходу;

2) опис заходів: технічні параметри та опис запропонованих заходів (характеристика нового обладнання/матеріалів, основні та додаткові роботи, що необхідно виконати);

3) очікувана економія енергії та витрат на оплату житлово-комунальних послуг, підвищення ефективності використання енергії;

4) фінансові витрати: проектування та планування; матеріали, обладнання та монтаж, витрати на техобслуговування; аналіз ефективності витрат.

8. Усі заходи з енергозбереження розглядаються в комплексі та встановлюється їх вплив один на одного.

9. Більш детальні відомості, зазначені в енергетичному сертифікаті, включаючи інформацію про економічну ефективність викладених у ньому рекомендацій щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель та/або їх відокремлених частин, включаються до рекомендацій. Рекомендації містять інформацію про економічну ефективність викладених у них рекомендацій щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності та інші відомості згідно з умовами договору сертифікації енергетичної ефективності.

V. Форма та зміст енергетичного сертифіката будівлі

1. Енергетичний сертифікат будівлі (надалі - сертифікат) складається в електронній формі.

2. В енергетичному сертифікаті зазначається інформація, наведена у [частині першій](#) статті 8 Закону України «Про енергетичну ефективність будівель».

3. В енергетичному сертифікаті зазначається така інформація:

1) адреса (місцезнаходження) будівлі - область або Автономна Республіка Крим, район області або Автономної Республіки Крим, тип та назва населеного пункту, тип та назва елемента вулично-дорожньої мережі, номер будівлі. Для будівель, що проектуються, зазначається місцезнаходження;

2) відомості про функціональне призначення та конструкцію будівлі - дані щодо геометричних параметрів будівлі та застосованих конструктивних рішень, визначені

проектною документацією або за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, а саме:

загальна площа будівлі, м²;

загальний об'єм, м³;

опалювана площа будівлі, м²;

опалюваний об'єм будівлі, м³;

кількість поверхів (якщо будівля складається з кількох різних секцій, послідовно зазначаються поверхи кожної секції);

рік прийняття в експлуатацію будівлі;

кількість під'їздів або входів;

3) фотографія - фотографічне зображення фасаду будівлі;

4) шкала класів енергетичної ефективності - графічне кольорове позначення існуючих класів енергетичної ефективності (від високого рівня «А» до низького «G») у такому вигляді:

клас А - темно-зелений;

клас В - зелений;

клас С - бірюзовий;

клас D - світло-жовтий;

клас E - темно-жовтий;

клас F - жовтогарячий;

клас G - червоний;

Навпроти відповідного показника класу енергетичної ефективності зазначається числове значення показника цього класу відповідно до вимог [статті 5](#) Закону України «Про енергетичну ефективність будівель», кВт*год/м² або кВт*год/м³;

5) клас енергетичної ефективності - містить графічне позначення стрілкою відповідного класу енергетичної ефективності будівлі (літерне позначення міститься всередині стрілки) за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі;

6) питоме споживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі - показник питомого енергоспоживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, із зазначенням числового показника та одиниць вимірювання, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

7) питоме споживання первинної енергії - графічне кольорове та цифрове позначення шкали рівнів споживання енергії, на якій стрілкою позначається рівень споживання первинної енергії будівлею, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, кВт*год/м²;

8) питомі викиди парникових газів - графічне кольорове та цифрове позначення шкали рівнів викидів парникових газів, на якій стрілкою позначається рівень викидів парникових газів будівлі, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, кг/м²;

9) серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора - серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора, який склав енергетичний сертифікат;

10) фактичні або проектні характеристики огорожувальних конструкцій - дані щодо геометричних та теплофізичних характеристик окремих огорожувальних конструкцій, визначені проектною документацією або за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, а саме:

види огорожувальних конструкцій;

значення опору теплопередачі огорожувальних конструкцій (існуюче приведені значення та встановлені мінімальні вимоги), м² × К/Вт;

площа окремих огорожувальних конструкцій, м²;

11) опис технічного стану огорожувальних конструкцій - опис виявлених при здійсненні сертифікації енергетичної ефективності недоліків конструкцій та характеристика їх технічного стану;

12) показники енергетичної ефективності та фактичне питоме енергоспоживання будівлі - дані про показники енергетичної ефективності будівлі, а саме:

питома енергопотреба на опалення, охолодження, гаряче водопостачання (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома енергоспоживання при опаленні (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома енергоспоживання при охолодженні (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома енергоспоживання при гарячому водопостачанні (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома енергоспоживання системи вентиляції (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома енергоспоживання при освітленні (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питома споживання первинної енергії (існуюче значення та встановлені мінімальні вимоги), кВт×год/м² кВт×год/м³ за рік;

питомі викиди парникових газів, кг/м² за рік;

у разі відсутності однієї або декількох систем з переліку значення для цих показників не зазначається;

у відповідних полях зазначається рік встановлення мінімальних вимог;

13) енергоспоживання будівлі - дані щодо розрахункового та фактичного обсягів споживання енергії будівлею на рік, а саме:

енергоспоживання систем опалення (фактичний обсяг споживання за рік та розрахунковий обсяг споживання за рік), тис. кВт*год, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

енергоспоживання систем вентиляції (фактичний обсяг споживання за рік та розрахунковий обсяг споживання за рік), тис. кВт*год, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

енергоспоживання систем гарячого водопостачання (фактичний обсяг споживання за рік та розрахунковий обсяг споживання за рік), тис. кВт*год, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

енергоспоживання систем охолодження (фактичний обсяг споживання за рік та розрахунковий обсяг споживання за рік), тис. кВт*год, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

енергоспоживання систем освітлення (фактичний обсяг споживання за рік та розрахунковий обсяг споживання за рік), тис. кВт*год, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

фактичні обсяги споживання зазначаються за умови наявності засобів обліку споживання енергії для відповідної системи. У разі відсутності таких засобів обліку фактичні показники не зазначаються. Для об'єктів нового будівництва показники енергоспоживання будівлі не заповнюються;

14) причини відхилення розрахункових обсягів споживання від фактичних - дані, визначені під час сертифікації енергетичної ефективності будівлі, які впливають на розбіжність між розрахунковими та фактичними показниками споживання будівлі;

15) річне енергоспоживання будівлі - секторна діаграма річного енергоспоживання будівлі з розподілом на відповідні види річного енергоспоживання будівлі;

16) фактичні або проектні характеристики інженерних систем будівлі - дані про інженерні системи будівлі, визначені під час сертифікації енергетичної ефективності будівлі, а саме:

для систем опалення зазначаються такі відомості:

опис джерела теплової енергії:

для системи централізованого опалення: схема теплового вузла з переліком основних елементів (у тому числі пластинчастий теплообмінник, змішувальні насоси, елеваторний вузол) та їх технічних характеристик; теплове навантаження; рік запуску в експлуатацію; температурний графік теплової мережі; вид теплоносія; найменування організації, яка є виконавцем послуг з теплопостачання; інформація про наявність засобів обліку теплової енергії із зазначенням виду обліку (комерційний, технічний); тип витратомірів (ультразвуковий, електромагнітний, механічний, інший); модифікація приладу обліку; вид послуги для кожного приладу обліку, що обліковується;

для інших видів систем опалення: вид; модифікація; номінальна потужність та вид палива (енергоносія) для джерела теплової енергії; рік випуску та прийняття в експлуатацію джерела теплової енергії; ступінь автоматизації та регулювання потужності; інформація про наявність засобів обліку теплової енергії із зазначенням виду обліку (комерційний, технічний); тип витратомірів (ультразвуковий, електромагнітний,

механічний, інший); модифікація приладу обліку; вид послуги для кожного приладу обліку, що обліковується;

опис розподілу теплової енергії: тип теплоносія системи опалення (водяний, паровий, повітряний, газовий, інший); температура теплоносія системи опалення; проектна (розрахункова) потужність системи опалення; рік прийняття в експлуатацію; опис основних елементів обладнання, що здійснюють регулювання теплової потужності системи опалення та трансформацію параметрів теплоносія (крім автоматичних регуляторів тепловіддачі опалювальних приладів); тип циркуляції теплоносія (механічна, природна, за рахунок перепаду тиску в системі опалення, інша) системи опалення; встановлена потужність циркуляційних насосів (вентиляторів) та інформація про засоби регулювання потужності циркуляційних насосів (вентиляторів); матеріал системи розподілу теплоносія (трубопроводи, повітропроводи) системи опалення; стан системи розподілу теплоносія системи опалення; вид та стан теплової ізоляції системи розподілу теплоносія системи опалення;

для водяних систем опалення зазначаються тип системи опалення (однотрубна, двотрубна, інша); тип розведення трубопроводів (горизонтальний, вертикальний);

для вертикальних систем опалення додатково зазначається тип розведення системи опалення по будівлі (верхнє, нижнє, змішане);

опис тепловіддачі:

для вбудованих нагрівальних поверхонь зазначаються площа гріючих поверхонь; конструкція виконання; температурні параметри та опис системи регулювання тепловіддачі;

для вільнообтічних нагрівальних приладів зазначаються загальна кількість опалювальних приладів в системі опалення; їх тип; схема підключення; наявність автоматичних регуляторів теплового потоку на них. У випадку відсутності автоматичних регуляторів зазначають умови їх встановлення;

для індивідуальних систем опалення, які забезпечують обігрів окремих приміщень будівлі (при цьому для кожної з них джерело теплової енергії, система розподілу та тепловіддачі знаходяться в межах приміщень, що обслуговуються, або в одному приладі), зазначаються: тепла потужність джерел теплової енергії; вид палива, який використовується; наявність функції підігріву гарячої води в джерелах теплової енергії;

рівень енергетичної ефективності систем опалення;

додаткові відомості про систему опалення;

для системи охолодження, кондиціонування, вентиляції зазначаються такі відомості:

опис холодильної машини: потужність компресора; споживана електрична потужність холодильної машини; коефіцієнт перетворення (COP); холодопродуктивність холодильної машини; тип холодоагента; ефективність системи утилізації теплової енергії (за наявності) та її опис;

опис системи розподілу охолоджувальної речовини: тип охолоджувальної речовини; тип трубопроводів системи розподілу охолоджувальної речовини; наявність і стан

теплової ізоляції трубопроводів охолоджувальної речовини; опис системи керування обсягу споживання холодительної енергії; перелік основних елементів керування обсягів споживання холодительної енергії;

опис пристроїв споживачів: тип системи (прямоточна, зі змінною витратою повітря, з рециркуляцією, з рекуперацією); витрата повітря; потужність вентиляторів; холодоспоживання;

перелік природних та механічних систем вентиляції з розділенням на припливні та витяжні системи, для кожної із систем опис функціонального призначення приміщень або обладнання, що обслуговується;

опис продуктивності систем вентиляції щодо повітря: тип вентиляторів; їх встановлена потужність; спосіб регулювання їх продуктивності;

опис обладнання для підігріву, осушення, зволоження чи охолодження повітря: тип; модифікація; паспортна потужність;

опис системи автоматики керування роботою систем вентиляції;

інформація про тип повітропроводів, наявність та стан теплової ізоляції на них;

рівні енергетичної ефективності систем охолодження, кондиціонування, вентиляції;

додаткові відомості про системи охолодження, кондиціонування, вентиляції;

для систем постачання гарячої води зазначаються такі відомості:

опис джерела генерації та системи доставки теплоти: назва джерела теплової енергії; рік запуску в експлуатацію; температурний графік; вид теплоносія; найменування організації, яка є надавачем послуг з теплопостачання (за наявності);

опис вузла нагріву (акумуляції) теплоти: схема приєднання вузла нагріву (акумуляції) до системи теплопостачання (одноступенева, двоступенева, паралельна, послідовна, послідовно-паралельна, інша); тип і технічні характеристики теплообмінника; температура гарячої води на виході з вузла нагріву; перелік елементів автоматизації та системи регулювання теплоспоживання; наявність і стан теплової ізоляції елементів обладнання;

опис системи розподілу гарячої води: тип трубопроводів системи гарячого водопостачання та їх стан; наявність і стан теплової ізоляції трубопроводів системи гарячого водопостачання; наявність та функціонування циркуляції системи гарячого водопостачання; тип системи циркуляції; встановлена потужність циркуляційних насосів; опис системи керування та автоматизації циркуляційними насосами;

додаткові відомості про систему постачання гарячої води;

для систем освітлення зазначаються такі відомості:

опис системи обліку споживання електроенергії: однотарифний чи багатотарифний лічильник;

опис режиму роботи системи освітлення та/або її елементів;

опис типу освітлювальних пристроїв, що використовуються, їх кількість та потужність;

опис систем автоматизації роботи системи освітлення: датчики руху, освітлення, звуку, автоматичне ввімкнення/вимкнення системи освітлення за часом чи інше;

рівень енергетичної ефективності систем освітлення;

17) рекомендації щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності - дані про заходи для забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівлі, виконання яких дасть змогу показникам огорожувальних конструкцій та інженерних систем будівлі досягти рівня не нижче мінімального, встановленого вимогами. Детальні відомості, зазначені в енергетичному сертифікаті, включаючи економічну ефективність викладених рекомендацій щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівлі та/або її відокремлених частин, наводяться у рекомендаційному звіті;

18) додатково зазначається інформація про можливість отримання більш детальних відомостей, зазначених у сертифікаті, включаючи інформацію про економічну ефективність викладених у сертифікаті рекомендацій щодо забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель та/або їх відокремлених частин. Така інформація може міститись у рекомендаційному звіті.

4. Розмір сертифіката може бути змінений залежно від обсягу інформації, що зазначається у ньому.

VI. Вимоги до форми та змісту витягу з енергетичного сертифіката

1. У витягу з енергетичного сертифіката зазначається така інформація:

1) адреса (місцезнаходження) будівлі;

2) відомості про функціональне призначення та конструкцію будівлі:

загальна площа будівлі, м²;

загальний об'єм, м³;

опалювана площа будівлі, м²;

опалюваний об'єм будівлі, м³;

кількість поверхів;

рік прийняття в експлуатацію будівлі;

клас енергетичної ефективності будівлі;

питоме споживання енергії на опалення, постачання гарячої води, охолодження будівлі;

питоме споживання первинної енергії;

рівень викидів парникових газів;

серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора, який склав енергетичний сертифікат.

2. Форму витягу з енергетичного сертифіката наведено у [додатку](#) до цього Порядку.

3. Розмір витягу з енергетичного сертифіката має бути не менше формату А4 (210 Ч 297 мм). Якщо витяг з енергетичного сертифіката виготовляється у більшому форматі, його розміри мають бути збільшені пропорційно.

4. Витяг з енергетичного сертифіката містить таку інформацію:

1) адреса (місцезнаходження) будівлі - область або Автономна Республіка Крим, район області або Автономної Республіки Крим, тип та назва населеного пункту, тип та назва елемента вулично-дорожньої мережі, номер будівлі. Для будівель, що проектуються, зазначається місцезнаходження;

2) відомості про функціональне призначення та конструкцію будівлі - дані щодо геометричних параметрів будівлі та застосованих конструктивних рішень, визначені проектною документацією або за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, а саме:

загальна площа будівлі, м²;

загальний об'єм, м³;

опалювана площа будівлі, м²;

опалюваний об'єм будівлі, м³;

кількість поверхів (якщо будівля складається з кількох різних секцій, послідовно зазначаються поверхи кожної секції);

рік прийняття в експлуатацію будівлі;

3) шкала класів енергетичної ефективності - графічне кольорове позначення існуючих класів енергетичної ефективності (від високого рівня «А» до низького «G») у такому вигляді:

клас А - темно-зелений;

клас В - зелений;

клас С - бірюзовий;

клас D - світло-жовтий;

клас Е - темно-жовтий;

клас F - жовтогарячий;

клас G - червоний;

Навпроти відповідного показника класу енергетичної ефективності зазначається числове значення показника цього класу, розраховане відповідно до Методики визначення енергетичної ефективності будівель, затвердженої наказом Мінрегіону від 11 липня 2018

року № 169, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16 липня 2018 року за № 822/32274, кВт*год/м² або кВт*год/м³.

4) клас енергетичної ефективності - містить графічне позначення стрілкою відповідного класу енергетичної ефективності будівлі (літерне позначення міститься всередині стрілки), визначеного за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі;

5) питоме споживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі - показник питомого енергоспоживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, із зазначенням числового показника та одиниць вимірювання, кВт*год/м² або кВт*год/м³;

6) питоме споживання первинної енергії - графічне кольорове та цифрове позначення шкали рівнів споживання енергії, на якій стрілкою позначається рівень споживання первинної енергії будівлею, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, кВт*год/м²;

7) питомі викиди парникових газів - графічне кольорове та цифрове позначення шкали рівнів викидів парникових газів, на якій стрілкою позначається рівень викидів парникових газів будівлі, визначений за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі, кг/м²;

8) серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора - серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора, який склав енергетичний сертифікат.

Директор Департаменту з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку	О. Рябова
--	------------------

	Додаток до Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності (пункт 2 розділу VI)
--	--

ФОРМА
витягу з енергетичного сертифіката

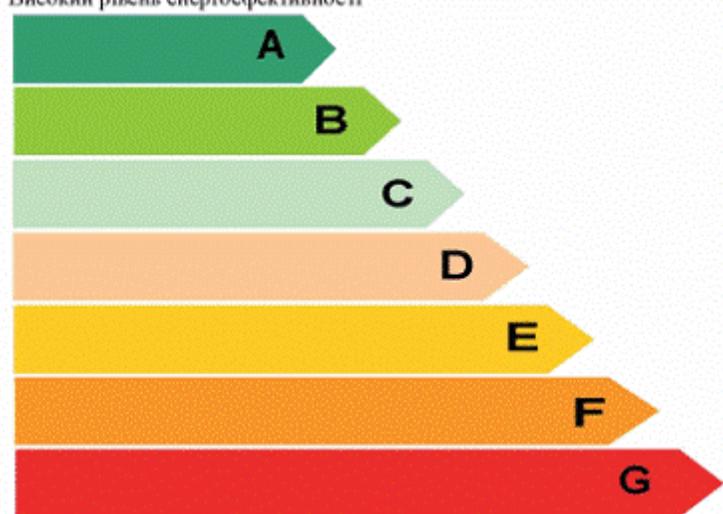
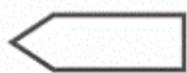
ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕРТИФІКАТ БУДІВЛІ

Адреса (місцезнаходження) будівлі:

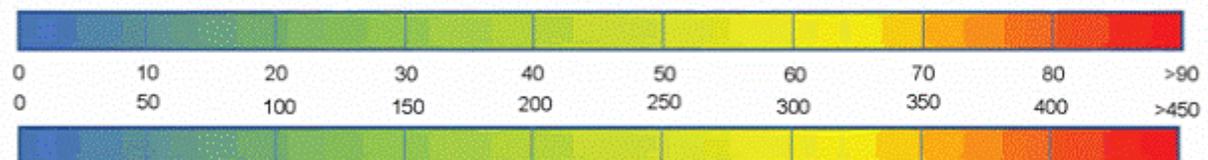
Функціональне призначення та назва:

Відомості про конструкцію будівлі:

опалована площа, м ² :	<input type="text"/>	опалований об'єм, м ³ :	<input type="text"/>
кількість поверхів:	<input type="text"/>	рік прийняття в експлуатацію:	<input type="text"/>

Шкала класів енергетичної ефективності	Клас енергетичної ефективності
<p>Високий рівень енергоефективності</p> <p>Низький рівень енергоефективності</p>	
<p>Питоме споживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі</p>	

Питоме споживання первинної енергії, кВт x год/м² за рік _____

Питомі викиди парникових газів, кг/м² за рік: _____

Серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора _____

	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 11 липня 2018 року № 172</p>
--	--

ФОРМА
енергетичного сертифіката

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕРТИФІКАТ БУДІВЛІ

Адреса (місцезнаходження) будівлі:

Функціональне призначення та назва:

Відомості про конструкцію будівлі:

загальна площа, м²:

загальний об'єм, м³:

опалована площа, м²:

опалований об'єм, м³:

кількість поверхів:

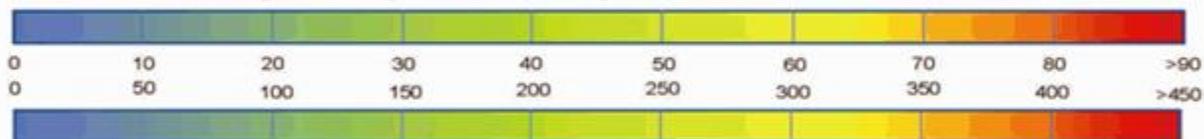
рік прийняття в експлуатацію: _____

кількість під'їздів або входів:

ФОТО

Шкала класів енергетичної ефективності	Клас енергетичної ефективності
<p>Високий рівень енергоефективності</p> <p>Високий рівень енергоефективності</p>	
<p>Низький рівень енергоефективності</p>	
<p>Питоме споживання енергії на опалення, гаряче водопостачання, охолодження будівлі</p>	

Питоме споживання первинної енергії, кВт х год/м² за рік

Питомі викиди парникових газів, кг/м² за рік: _____

Серія та номер кваліфікаційного атестата енергоаудитора _____

I. Фактичні або проектні характеристики огорожувальних конструкцій

Вид огорожувальної конструкції	Значення опору теплопередачі огорожувальної конструкції (м ² г×К)/Вт	Площа А, м ²

	існуюче приведенне значення	мінімальні вимоги	
Зовнішні стіни			
Суміщені перекриття			
Покриття опалюваних горищ (технічних поверхів) та покриття мансардного типу			
Горищні перекриття неопалюваних горищ			
Перекриття над проїздами та неопалюваними підвалами			
Світлопрозорі огорожувальні конструкції			
Зовнішні двері			

Опис технічного стану огорожувальних конструкцій

II. Показники енергетичної ефективності та фактичне питоме енергоспоживання будівлі

Показники енергетичної ефективності будівлі

Назва показу	Існуюче значення (кВт × год)/м ² (кВт × год)/м ³ за рік	Мінімальні вимоги (кВт × год)/м ² (кВт × год)/м ³ за рік
Питома енергопотреба на опалення, охолодження, гаряче водопостачання		

Питоме енергоспоживання при опаленні		
Питоме енергоспоживання при охолодженні		
Питоме енергоспоживання при гарячому водопостачанні		
Питоме енергоспоживання системи вентиляції		
Питоме енергоспоживання при освітленні		
Питоме споживання первинної енергії, кВт × год/м² за рік		
Питомі викиди парникових газів, кг/м² за рік		

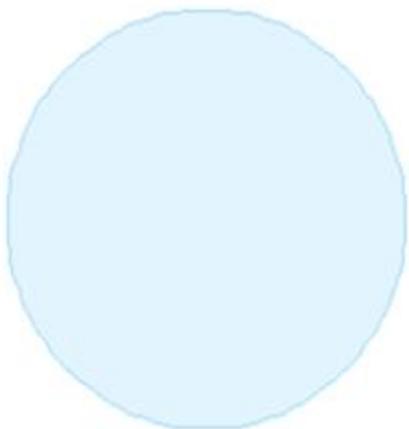
Енергоспоживання будівлі

Вид	Фактичний обсяг споживання за рік		Розрахунковий обсяг споживання за рік	
	тис. кВт × год	(кВт × год)/м² (кВт × год)/м³	тис. кВт × год	(кВт × год)/м² (кВт × год)/м³
Енергоспоживання систем опалення				
Енергоспоживання систем вентиляції				
Енергоспоживання систем гарячого водопостачання				
Енергоспоживання систем охолодження				
Енергоспоживання систем освітлення				
УСЬОГО:				

Причини відхилення розрахункових обсягів споживання від фактичних

--

Річне енергоспоживання будівлі, %

- Енергоспоживання систем опалення
- Енергоспоживання систем вентиляції
- Енергоспоживання систем постачання гарячої води
- Енергоспоживання систем охолодження
- Енергоспоживання систем освітлення

III. Фактичні або проектні характеристики інженерних систем будівлі

Системи опалення
Системи охолодження, кондиціонування, вентиляції
Системи постачання гарячої води

Системи освітлення

**IV. Рекомендації щодо забезпечення (підвищення рівня)
енергетичної ефективності**

--

Детальні відомості, в тому числі про економічну ефективність викладених рекомендацій, наведені у рекомендаційному звіті.

Директор Департаменту з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку	
--	--

О. Рябова